

*„Działania profilaktyczne to te,
które stwarzają człowiekowi okazję
do aktywnego uczestnictwa w gromadzeniu
doświadczeń powodujących wzrost jego
zdolności do radzenia sobie w potencjalnie
trudnych sytuacjach życiowych”*

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI GIMNAZJUM W BRZEŹNIU

1. Wstęp

Profilaktyka jest chronieniem człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Jej celem jest ochrona człowieka, ucznia, wychowanka przed wszelkimi zakłóceniami rozwoju. Oddziaływanie profilaktyczne ma szczególne znaczenie w odniesieniu do dzieci i młodzieży w okresie dorastania (10-18 lat). Jest to faza rozwoju stanowiąca pomost pomiędzy dzieciństwem a dorosłością, w czasie której dokonuje się wiele intensywnych, jakościowych zmian w osobowości człowieka. Zmiany te prowokowane intensywnym rozwojem biologicznym, mają swój wyraz w emocjonalności i duchowości, od dążenia do większej samodzielności aż po określenie własnej tożsamości. Jest to czas w rozwoju młodego człowieka podatny na zakłócenia i podejmowanie ryzykownych zachowań. Profilaktyka podejmowana przez szkołę ma za zadanie ochronę młodzieży przed tymi zachowaniami.

- Szkoła jest miejscem profilaktyki pierwszorzędowej, skierowanej do grupy niskiego ryzyka.
- Profilaktyka pierwszorzędowa polega na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom, w szczególności na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z wymogami życia. Jej celem jest opóźnienie inicjacji lub zachęcanie do abstynencji.
- Program profilaktyki szkolnej obejmuje działania podejmowane w trakcie realizacji programów nauczania i Programu Wychowawczego Gimnazjum w Brzeźniu.

2. Podstawy prawne

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dn. Kwietnia 1997 r.
- 2) Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2002 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół
- 3) Konwencja o Prawach Dziecka
- 4) Polska Deklaracja w Sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z grudnia 1995 roku
- 5) Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku
- 6) Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jednolity) z dnia 9 listopada 1995r.

- 7) Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity) z dnia 24 kwietnia 1997 roku
- 8) Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity) z dnia 26 października 1982r.
- 9) Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991r.
- 10) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą

3. Założenia teoretyczne programu

Przy tworzeniu szkolnego programu profilaktyki uwzględnione zostały dotychczasowe działania podejmowane przez szkołę, spostrzeżenia pedagoga, rozmowy z nauczycielami i rodzicami, obserwacje zachowań uczniów.

Wszystkie zadania profilaktyczne mają na celu wyposażenie młodego człowieka w umiejętności budowania dobrych relacji interpersonalnych oraz pozytywnych więzi opartych na skutecznej komunikacji. Oprócz tego, niezbędnym elementem działań z zakresu profilaktyki jest poznanie sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach, wyrażania swoich potrzeb, emocji i opinii.

Działania profilaktyczne wspierają pracę nad harmonijnym rozwojem osobowości i zdrowym stylem życia.

4. Cele programu

4.1. Cele ogólne oddziaływań profilaktycznych

- Reagowanie na pojawiające się zagrożenia.
- Promocja zdrowego stylu życia.
- Kształtowanie ważnych psychologicznych i społecznych umiejętności.

- Przeciwdziałanie uzależnieniom: alkohol, nikotyna, narkotyki.
- Przeciwdziałanie agresji słownej i fizycznej.
- Przeciwdziałanie nieuzasadnionej absencji na zajęciach szkolnych.
- Asertywność wobec zagrożeń

4.2. Cele szczegółowe profilaktyki szkolnej

- Dostarczanie uczniom i rodzicom adekwatnych informacji na temat skutków ryzykownych zachowań i umożliwienie racjonalnego wyboru własnych postępowań.
- Pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych.
- Rozwijanie możliwości podejmowania działań alternatywnych poprzez zaangażowanie uczniów w działalność pozytywną.
- Reagowanie w sytuacjach rozpoznawania pierwszych prób zachowań ryzykownych, informowanie o tym wychowawców, rodziców, a w razie potrzeby odwoływanie się do specjalistycznej pomocy – ciągła praca nad zdyscyplinowaniem uczniów na lekcjach.
- Pomoc wychowawcom, uczniom i rodzicom w organizowaniu kontaktów ze specjalistami.
- Ścisła współpraca z rodzicami w celu likwidacji zachowań ryzykownych.
- Uświadamianie uczniom do czego służy komputer – zapobieganie uzależnień od komputera.
- Zapobieganie patologiom: agresja, przemoc, uzależnienia oraz właściwe reagowanie w chwili pojawienia się ich na terenie placówki.
- Poprawa komunikacji w relacjach nauczyciel-uczeń, uczeń-rodzic, uczeń-uczeń.
- Kształtowanie odporności na zadrożenia.

5. Adresaci programu

Program profilaktyki jest skierowany do uczniów, nauczycieli oraz rodziców.

6. Działy programu

1. Profilaktyka uzależnień: alkohol, nikotyna, narkotyki.
2. Przeciwdziałanie agresji słownej i fizycznej w szkole.
3. Przeciwdziałanie nieuzasadnionej absencji na zajęciach szkolnych.
4. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych wśród uczniów.
5. Promowanie zdrowego stylu życia i różnych form spędzania czasu wolnego.
6. Ścisła współpraca z rodzicami oraz instytucjami zajmującymi się profilaktyką.

7. Spodziewane efekty

W wyniku zastosowania Szkolnego Programu Profilaktyki uczniowie:

- posiadają wiedzę na temat profilaktyki uzależnień;
- zdobędą istotne umiejętności psychologiczne i społeczne, jak: skuteczne odmawianie, asertywność, umiejętności komunikacyjne, empatię;
- uporządkują własny świat wartości;
- utrwalą postawę odrzucającą nałogi oraz przemoc i agresję.

Rodzice:

- usystematyzują swoją wiedzę na temat uzależnień i ich skutków; mechanizmów agresji i przemocy;
- podwyższą swoje kompetencje wychowawcze oraz profilaktyczne;
- zacieśni się współpraca nauczycieli, rodziców i środowiska lokalnego we wspólnych działaniach profilaktycznych.

Nauczyciele:

- będą doskonalili swoje umiejętności w prowadzeniu pracy profilaktycznej.

8. Uwagi końcowe

Program będzie ulegał modyfikacji. Uczestnicy SPP będą mogli wprowadzać do niego sprawdzone metody pracy. Wychowawcy na każdy rok szkolny począwszy od IX 2012 r. opracują Programy Wychowawcze z uwzględnieniem zagadnień Szkolnego Programu Profilaktycznego biorąc pod uwagę specyfikę klasy, planowane metody i formy w SPP, imprezy profilaktyczne, realizację programów profilaktycznych lub ich elementów.

Na koniec roku szkolnego przedstawią sprawozdanie z realizacji klasowego programu wychowawczego z uwzględnieniem działań profilaktycznych.

7. Ewaluacja

1. Program będzie poddawany ewaluacji na zakończenie roku szkolnego, sprawozdania wychowawców o realizacji SPP.
2. Sprawdzenie wartości i efektów, jakie przyniósł program poprzez ankiety zebrane wśród uczniów

DZIAŁ PROGRAMU	CELE	ZADANIA, SPOSÓB REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	MONITOROWANIE I EWALUACJA
-----------------------	-------------	-----------------------------------	--------------------------	-----------------------	----------------------------------

Profilaktyka uzależnień

1. Upowszechnianie zdrowego stylu życia wśród uczniów.	Realizacja wybranych programów profilaktycznych.	cały rok	pedagog szkolny, wychowawcy	sprawozdania nauczycieli na koniec roku szkolnego, analiza zapisów w dzienniku gazetki ścienne, obserwacja
2. Kształtowanie i rozwój poczucia odpowiedzialności za siebie, własne życie i za innych.	Wykonanie gazetek klasowych na temat szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu oraz zażywania środków psychoaktywnych.		wychowawcy klas	
3. Budowanie poczucia własnej wartości i stymulowanie rozwoju emocjonalnego.	Oglądanie filmów video, referaty, prelekcje, plakaty na temat uzależnień.		wychowawcy klas	zapisy w dzienniku sprawozdania
4. Dostarczenie rzetelnej wiedzy o szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu oraz środkach psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze) i mechanizmie ich działania we wszystkich sferach życia.	Dyżurowanie nauczycieli na przerwach.		wszyscy nauczyciele	obserwacja
5. Trening umiejętności odmawiania.	Spotkania z pedagogiem oraz psychologiem.		dyrektor, wicedyrektor	zapisy w dzienniku
6. Pomoc w kontaktach między osobami uzależnionymi a ośrodkami pomocy.				
7. Przestrzeganie zakazu palenia papierosów na terenie szkoły.				
8. Szkolne obchody „Światowego dnia zdrowia”	Heppening	jesień 2013	samorząd szkolny i wychowawcy	dokumentacja fotograficzna

<p><i>Przeciwdziałanie agresji słownej i fizycznej w szkole</i></p>	1. Ustalenie miejsc niebezpiecznych i zwiększanie poczucia bezpieczeństwa w tych miejscach .	Dyżurowanie nauczycieli podczas przerw	cały rok	nauczyciele dyżurujący	grafik dyżurów nauczycieli
	2. Dbłość o bezpieczeństwo w drodze do i ze szkoły	Dyżurowanie nauczycieli przy autobusach		nauczyciele dyżurujący	grafik dyżurów przy odwozach
	3. Redukowanie agresji fizycznej i psychicznej.	Spotkania z kuratorem sądowym na temat agresji w szkole.			zapisy w dziennikach
	4. Nauka różnych sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami.	Ścisła współpraca wychowawców, pedagoga, dyrekcji z rodzicami.		wychowawcy, dyrekcja	sprawozdania notatki z rozmów
	5. Pokazanie rodzicom właściwych sposobów radzenia sobie z agresją psychiczną i fizyczną wśród dzieci.	Spotkania z pracownikiem PPP z rodzicami na temat agresji.		pedagog	sprawozdania
	6. Kontrolowanie zachowań pozytywnych i negatywnych wśród uczniów.	Prowadzenie klasowych zeszytów uwag.		wychowawcy	analiza zeszytów
	7. Eliminowanie wulgaryzmów, podnoszenie kultury słowa.	Reagowanie przez wszystkich nauczycieli na wulgaryzmy Konkursy recytatorskie		wszyscy nauczyciele	zeszyt uwag sprawozdania z imprez
	8. Działania informacyjno-profilaktyczne.	Wykaz instytucji na gazetce ściennej, do których można zwrócić się o pomoc.		nauczyciele poloniści pedagog	gazetka ścienna

Przeciwdziałanie nieuzasadnionej absencji na zajęciach szkolnych

1. Przeciwdziałanie nieuzasadnionej absencji uczniów oraz poprawienie dyscypliny wśród uczniów

Rytmiczna kontrola absencji uczniów przez wychowawców klas.

Rozmowy indywidualne z uczniami w celu ustalenia przyczyn absencji

Spotkania z rodzicami w celu przekazania informacji o uczniach.

Współpraca z policją

na bieżąco

wychowawcy,
wszyscy n-le

wychowawcy

wychowawcy

wychowawcy,
pedagog, dyrektor

analiza frekwencji i zapisów w dzienniku

notatki ze spotkań

sprawozdania ze spotkań

notatki ze spotkań

interpersonalnych wśród uczniów *Kształtowanie umiejętności*

<p>1. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami</p> <p>2. Wzmacnianie poczucia przynależności do grupy klasowej</p> <p>3. Integracja zespołów klasowych</p> <p>4. Wzmacnianie poczucia własnej wartości</p>	<p>Pogadanki na godzinach wychowawczych</p> <p>Organizowanie pomocy koleżeńskiej, kształtowanie współodpowiedzialności za wyniki w klasie, promocję, zachowanie</p> <p>Zawody sportowe, wspólna organizacja imprez szkolnych, wycieczki, biwaki, apele, dyskoteki</p> <p>Zajęcia z pedagogiem, pogadanki na lekcjach wychowawczych</p>	<p>w miarę potrzeb</p>	<p>wychowawcy, pedagog,</p> <p>nauczyciele świetlicy</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, samorząd uczniowski</p> <p>wychowawcy, pedagog, nauczyciele</p>	<p>analiza zapisów w dziennikach</p> <p>zapisy w dziennikach</p> <p>analiza kart wycieczek, protokoły imprez</p> <p>sprawozdania, zapisy w dziennikach.</p>
--	--	------------------------	--	---

<p>1. Przekazywanie uczniom niezbędnego zasobu wiedzy o zdrowiu i sposobach jego wzmocnienia</p>	<p>Promowanie zdrowej żywności i zasad zdrowego odżywiania się na lekcjach biologii i na innych przedmiotach.</p>	<p>na bieżąco; według potrzeb</p>	<p>nauczyciel biologii, inni nauczyciele</p>	<p>analiza zapisów w dziennikach</p>
<p>2. Przedstawienie uczniom zagrożeń związanych z zaburzeniami odżywiania, nieprawidłową postawą ciała, chorobami cywilizacyjnymi.</p>	<p>Udział szkoły w programie „Jedz smacznie i zdrowo”</p>		<p>nauczyciel biologii, inni nauczyciele, wychowawcy</p>	<p>zapisy w dziennikach</p>
<p>3. Promowanie zasad higieny osobistej</p>	<p>Pogadanki na lekcjach biologii i godzinach wychowawczych; gazetki ściennie w klasach i na korytarzu szkolnym; broszurki</p>		<p>nauczyciel biologii, wychowawcy, pielęgniarka szkolna, rodzice</p>	<p>zapisy w dziennikach,</p>
<p>4. Promowanie zachowań proekologicznych</p>	<p>Okresowe badania uczniów, przeglądy jamy ustnej; pogadanki i filmy prozdrowotne; broszurki; spotkania z pracownikami służby zdrowia.</p>		<p>nauczyciele biologii i geografii, wychowawcy</p>	<p>analiza zapisów w dziennikach, sprawozdania z imprez.</p>
<p>5. Umiejętne i mądre korzystanie ze środków masowego przekazu</p>	<p>Pogadanki, projekcje filmów, udział w konkursach, udział w obchodach Dni Ziemi, Sprzątania Świata</p>		<p>wychowawcy, nauczyciele</p>	<p>zapisy w dziennikach</p>
	<p>Pogadanki na temat zagrożeń jakie niesie za sobą nieumiejętne korzystanie z Internetu, telewizji itd</p>			

instytucjami zajmującymi się profilaktyką *Ścisła współpraca z rodzicami oraz*

1. Przekazywanie podstawowych informacji na temat środków uzależniających.
2. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne bezpieczeństwo oraz za bezpieczeństwo innych.
3. Uświadamianie rodziców na temat stanów emocjonalnych przeżywanych przez ich dzieci.
4. Wyposażenie biblioteki szkolnej w fachowe materiały i publikacje dotyczące profilaktyki

Współpraca z PPP w Sieradzu.

Spotkania z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji

Pedagogizacja rodziców – spotkania z przedstawicielami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sieradzu.

Gromadzenie materiałów metodycznych w bibliotece szkolnej

w miarę potrzeb

wychowawcy,
dyrektor

wychowawcy,
nauczyciele

dyrektor, pedagog
szkolny

bibliotekarz,
wszyscy nauczyciele

sprawozdania ze spotkań

analiza zapisów w dzienniku

analiza dokumentacji szkolnej

zbiory biblioteki

